

Busi Beáta - Kiscsatári Edit

A beszéd-készség fejlesztése a pilot-kurzusokban a munkaerőpiaci igényfelmérés eredményei tükrében

Beáta Busi - Edit Kiscsatári: The improvement of speaking skills at pilot courses at the College of Szolnok in the light of the findings of our labour market survey

Abstract

The research conducted by the College of Szolnok in 2013 on the language requirements of the labour market revealed that what employers mostly find lacking in career-starters is the confident and proficient use of foreign languages. On the basis of the research findings the subjects taught at the College have been developed in a practice-oriented direction. In our lecture we elaborate on the possibilities of improving the communicative competence at our pilot courses. We give a survey of the phases of the improvement of speaking skills, the most important condition of the communication process. We present the task types characterising the various phases of the development process, the strategies of teaching vocabulary using some German examples taken from some textbook series (Alltag, Beruf & Co.) used at the pilot courses.

Key words: labour market, communicative competence, speaking skills, vocabulary, pragmatics

ÖSSZEFOGLALÓ

A Szolnoki Főiskola 2013-ban végzett munkaerőpiaci igényfelméréséből kiderült, hogy a munkáltatók leginkább az idegen nyelv biztonságos, tárgyalóképes használatát hiányolják a pályakezdőktől. A kutatás eredménye alapján megtörtént a tantárgyak gyakorlatorientáltabb irányba történő fejlesztése. Előadásunkban a kommunikatív nyelvi kompetencia fejlesztésének lehetőségeivel foglalkozunk az újonnan kialakított pilot kurzusokban. Áttekintjük a beszéd-készségnek, mint a kommunikációs folyamat legfontosabb feltételének fázisait, annak fejlesztési szakaszaira jellemző feladattípusokat, a szókincstanítás stratégiáit – néhány, a pilot kurzuson használt tankönyvsorozatból (Alltag, Beruf & Co.) vett német nyelvű példa bemutatásával.

Kulcsszavak: munkaerőpiac, kommunikatív nyelvi kompetencia, beszéd-készség, szókincs, pragmatika

BEVEZETÉS

A Szolnoki Főiskola Idegen Nyelvi Tanszéke sikerrel pályázott a „Szolnoki Főiskola idegen nyelvi képzési rendszerének fejlesztése” címmel a TÁMOP-4.1.2.D-12/1/KONV-2012-0013 pályázaton. Ennek keretében felmértük a környezetünkben tevékenykedő kisebb-nagyobb üzemek jelenlegi munkaerő piaci helyzetét a nyelvi kompetenciák függvényében, ugyanis az üzemek a felsőoktatástól a jó szakmai színvonalú munkaerőt jó nyelvi ismeretekkel ötvözve várják, hogy a globális világ elvárásainak megfeleljenek.

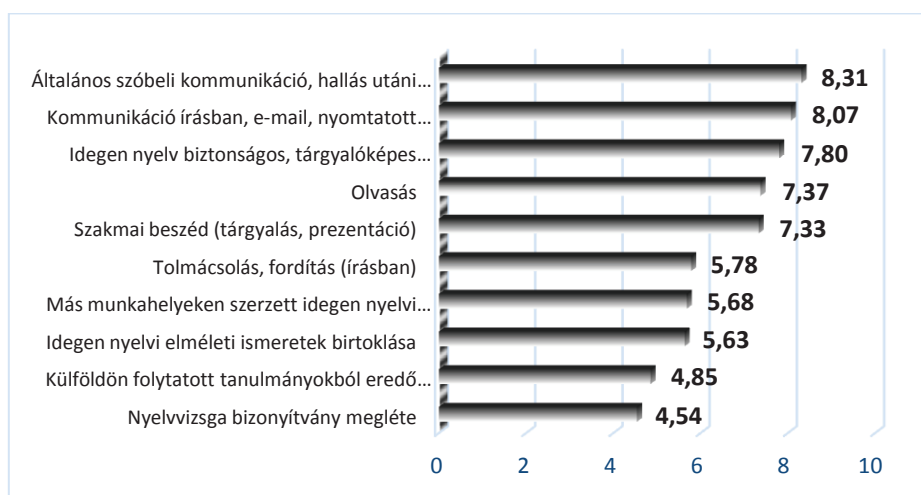
A fejlesztés megalapozásához vizsgáltuk az idegen nyelvek fontossági sorrendjét, valamint a jelenlegi és a jövőbeni munkaerővel szemben támasztott nyelvi elvárásokat szóbeli, írásbeli, szakmaspecifikus területeken.

A felmérés mélyinterjúk (30 vállalat) és kérdőíves online-megkérdezés formájában zajlott.

Az interjúk tartalomelemzéses megállapításai szolgálták a kvantitatív kérdőíves online-megkérdezéses vizsgálat alapjául, az interjúknál feltárt jellemzőket 113 vállalati nagy mintán vizsgáltuk.

1. A MUNKAERŐPIACI IGÉNYFELMÉRÉS EREDMÉNYEI

A felmérés eredményeképpen felállítottunk egy fontossági sorrendet, mely megmutatja, hogy a vállalatok milyen nyelvi készségeket várnak el a pályakezdektől.

1. ábra: A különböző nyelvi kompetenciák és ismeretek relatív fontosságának átlagos értékei alapján készített rangsor a pályakezdeők körében

(Forrás: saját kutatás)

A munkáltatók szerint legfontosabb a pályakezdeők esetében a szóbeli kommunikációs képesség és az, hogy a hallott szöveget a potenciális hallgató képes legyen megérteni. Emellett rendkívül fontos, hogy írásban is tudjon kommunikálni, e-mailt, üzleti levelet idegen nyelven megfogalmazni. Fontos, de nem kiemelkedő fontossággal bíró tényezők a prezentációkészítés, valamint az idegen nyelv tárgyalóképes használata. Ezek a készségek már sokkal inkább a versenyelőny (differenciálás) szinterei, a felvétel során eldönthetik a mérleg nyelvét egy-egy potenciális munkavállaló irányába.

Az igények racionalitását jól mutatja, hogy a külföldi tanulmányok, a tolmácsolás, a nyelvvizsga, mint „papír” megléte sem kiemelkedően fontos feltétel. Ki kell emelnünk oktatás-módszertani szempontból, hogy az

idegen nyelvet érintő elméleti ismeretek megléte a munkáltatók számára kevésbé jelentős. Sokkal inkább fontos a munkáltató számára az, hogy a pályakezdeő folyamatosan és magabiztosan beszéljen, írjon idegen nyelven, még akkor is, ha az néhány nyelvtani hibát tartalmaz. A nyelvi képzést ezen követelményeknek megfelelően kell kialakítani.

A munkáltatók a pályakezdektől leginkább hiányolt nyelvi kompetenciáknál az idegen nyelv biztonságos, tárgyalóképes használatát említik.

2. PILOT KURZUS INDÍTÁSA AZ EREDMÉNYEK ALAPJÁN

A munkaerőpiaci szereplők körében végzett kutatás eredményeit, tapasztalatait arra használtuk fel, hogy a szaknyelvi oktatást

jobban hozzáigazítsuk a munkaerőpiaci igényekhez.

Egyik fő célunk a már létező tantárgyak gyakorlatorientáltabb irányba történő fejlesztése volt. A Szolnoki Főiskolán kialakításra került egy, a bemeneti sajátosságokat fokozottan figyelembe vevő komplex nyelvi pilot kurzus program a nappali képzésben résztvevő, államilag támogatott BSc-s hallgatók részére, 3 angol és 2 német nyelvi csoportban.

A 3 féléves kurzus külön hangsúlyt helyez egy olyan számonkérési és értékelési folyamat

alkalmazására, amely biztosíthatja, hogy a kimenő hallgatók megfeleljenek a munkaerőpiaci igényeknek. A pilot kurzus egy képzészáró vizsgával fejeződik be.

Hogy optimalizáljuk a hallgatók nyelvi fejlődési lehetőségeit és tudásszintjüknek megfelelő nehézségi fokon részesüljenek nyelvi képzésben, szintfelmérőt írtunk velük a szemeszter elején.

A pilot kurzusba bevont BSc-s hallgatók német nyelvi írásbeli és szóbeli szintfelmérőjének eredményeit és KER-szerinti besorolását az alábbi táblázat tükrözi.

Képzési szak	Nyelv	Írásbeli 50 p	Szóbeli 50 p	Összpont 100 p	KER
BSc	német	11,3	24,6	35,9	A1-A2

2. ábra: A szintfelmérő összesített eredménytáblázata

(Forrás: saját kutatás)

A táblázatból kitűnik, hogy bemenetkor a hallgatók német nyelvi tudása A1-A2 szintű.

Kimeneti követelmény, hogy elérjék a B2 szintet és államilag elismert általános középfokú nyelvvizsga birtokában legyenek.

A Szolnoki Főiskolán szakmai idegen nyelv oktatása folyik. A BSc képzésben azonban nem várjuk el a hallgatótól a gazdasági témák részletes ismeretét. A pilot kurzus célja a mindennapi munkavégzéshez szükséges kommunikatív kompetencia fejlesztése, az általános alapfokú nyelvtudással rendelkező hallgató felkészítése arra, hogy idegen nyelvű kompetenciáit olyan szintre fejlessze, hogy idegen nyelven (írásban és szóban) képes legyen kommunikálni a mindennapi szakmai tevékenységéhez kapcsolódó helyzetekben, a szakmájában nélkülözhetetlen szaknyelvi elemek felhasználásával. Fontosnak tartjuk, hogy a hallgató képes legyen bemutatkozni, a munkájáról, a munkához/jövendő munkakörhöz szükséges tulajdonságokról, a munkával kapcsolatos tervekről beszélni, vállalatát bemutatni, külföldi vendégeket fogadni, üzleti vacsorán részt venni, idegen nyelven útbaigazítást adni, szállodai szobát foglalni,

repülőjegyet venni, autót bérelni, jókivánságokat kifejezni, azaz a gyakorlati életben használható nyelvtudáshoz jusson.

Jelen tanulmányunkban a kommunikációs folyamat megvalósulásának legfontosabb feltételére, a beszéd-készség fejlesztésének lehetőségeire kívánunk összpontosítani.

3. A BESZÉDKÉSZSÉG FÁZISAI

Az idegen nyelvi beszéd-készség alábbi fázisait különböztethetjük meg:

- reprodukció: *reproduktív, imitáló beszéd* – a tartalom és forma változatlan marad, a hallott vagy olvasott információ (szinte) szó szerinti visszaadása → mintaszituációk alkotóelemeinek elsajátítása, más szituációkra való adaptálása, a beszédpanelek begyakorlása és alkalmazása
- rekonstrukció: *irányított variálós beszéd* – a mintában kínált formák módosított használata → választható szavak listái, életszerű beszédhelyzetek, megadott beszédpanelekkel

- produkció: *szabad beszéd* – a nyelv önálló használata, szabadon alkotott struktúrák tartalmilag és nyelvileg az előre megadott panelek nélkül, vagy azok korlátozott használatával, a mondanivaló önálló strukturálása → kommunikatív szándékok szabad megvalósítása, a megfelelő kifejezések megkeresésének és gondolatok strukturálásának képessége; komplex feladat, mely csak akkor valósítható meg, ha korábban számos szituációban reprodukív vagy rekonstruktív módon beszélt és ily módon lehetőségeit és korlátait kipróbálta, magabiztosságot, önbizalmat nyert
- Megvalósításához stresszmentes és bizalmas tanórai légkör szükséges [Reder 2011.].

Ahhoz, hogy a hallgatók kommunikációs és interakciós képességeit fejlesszük, a tanárnak az oktatás során maximumra kell hoznia a tanulói beszédaktivitást. Ez nem könnyű feladat, hiszen több nehézséggel is szembe kell néznünk:

- a diákok bátortalanok, félnek megszólalni idegen nyelven,
- lusták beszélni,
- nincs elegendő szókinccsük, hogy szóban megnyilvánuljanak.

4. A SZÓKINCSEFEJLESZTÉS FONTOSSÁGA

A szókinccs és a véleménynyilvánítás nyelvi eszközei nélkül nem lehet a nyelvtanulást kommunikációt szimulálni. Mindezek könnyebben elsajátíthatók kommunikatív beszédtevékenységgel, mint magolással. Ha a nyelvtanár megfelelő feladatokat, gyakorlatokat választ, lehetőséget nyújt a tanulóknak különböző interakciós formák kipróbálására.

A szókinccs tanulása során a tanuló célja, hogy tartós, gyorsan előhívható, valamihez köthető, korrektül használható szókinccs birtokába jusson [Morvai 2006]. A tanárnak el kell döntenie, hogy mely szavak megtanulása fontos a sikeres kommunikációhoz, hogyan vezesse be azokat, hogyan magyarázza meg őket, hogyan történjen a bevésés és az alkalmazás.

4.1. A SZÓKINCSEK KÖZVETÍTÉSÉNEK LÉPÉSEI

4.1.1. A szókinccs bevezetése és szemantizálása

A szó jelentését meg kell magyarázni, amely történhet:

- rajzokkal, képekkel, tárgyak bemutatásával;
- mimikával, gesztikulációval;
- asszociogram, Mind-map segítségével;
- anyanyelvi megfelelő megadásával;
- szinonimákkal, antonimákkal, nemzetközi szavakkal;
- szókapcsolatokban, frazeologizmusokban;
- célnyelvi magyarázattal;
- részben célnyelvi, részben anyanyelvi magyarázatokkal;
- példamondatokon keresztül, a kontextus elmagyarázásával;
- a témához kapcsolódó rövid bevezető szituációban.

4.1.2. A szókinccs rögzítése

A szókinccs rögzítése az új szavak ismétlésével történik, és fontos, hogy ez egyszerre több érzékszervi csatornán keresztül, ne elszigetelten valósuljon meg, a gyakorlatokat variálva és többféle módszert változtatva. A bevésés során hangsúlyt kell fektetni a gyakoriságra, az időbeli eloszlásra és az ismétlés módjára.

A szókinccs rögzítése történhet:

- magolással;
- mechanikus ismétlő feladatokkal;
- kreatív ismétlő feladatokkal;
- tematikus összefüggésekben, szócsaládok tanulásával;
- kontextusban való gyakorlással;
- új kommunikációs helyzetekben történő alkalmazással (az ily módon elsajátított lexika sokkal jobban bevésődik, mint a bemagolt);
- célnyelvi filmek megtekintésével.

4.1.3. A szókinccs alkalmazása

Ebben a szakaszban a megtanult, új szavakat már természetes formájukban és funkciójukban kell alkalmazni, amit csak aktív, produktív, valóság-hű kommunikáció révén lehet elérni, pl.

- modellszituációkban;
- dialógusokban [Janíková - McGovern 2004, 32-34].

5. A BESZÉDKÉSZSÉG FEJLESZTÉSÉNEK EGYES SZAKASZAIRA JELLEMZŐ FELADATTÍPUSOK

5.1. A beszédet előkészítő gyakorlatok (imitatív jellegű, változatlan, csupán reprodukzív feladatok)

- kiejtést és artikulációt javító feladatok, pl. imitációs feladatok (a hallottak minél pontosabb megisméltése), diszkrimináló hallgatás (hasonló hangzású hangok, szavak megkülönböztetése pl. *vier-wir*)
- szókinccsfelépítő gyakorlatok pl. pármunkában, adott 2-3 mondatból álló dialógusminta alapján rövid szituációk eljátszása, szóláncok, asszociációs játékok (szókinccsisméltés), kifejezéseket (pl. üdvözlés, köszönés, kérés, bocsánatkérés, bemutatkozás kifejezései) gyakorló feladatok

5.2. A beszédet felépítő gyakorlatok (gyakorlatok, melyek már a szabad beszéd irányába mozdulnak el, de azzal nem összetévesztendőek, mert erősen irányítottak)

- kontextusba helyezett nyelvtani gyakorlatok
- dialógusgyakorlatok (megadott kifejezések segítségével dialógusok kiegészítése, rövid kérdés-válasz dialógusok önálló megformálása)
- rövid véleménynyilvánítás (kép, szöveg közvetítette problémához kapcsolódó állásfoglalás, pl. *Das finde ich..., Ich denke, dass...*)
- gyakorlatok képekkel (ötletgyűjtés kép alapján, történetmesélés, képek és szövegek párosítása, Mind-map)

5.3. A beszédet strukturáló gyakorlatok (az önálló beszédet, monologikus és dialógusos beszédet fejleszti és felkészít a valós spontán kommunikációra)

- monologikus beszéd pl. leírás (képtartalmak, tárgyak és funkcióik, tevékenységek leírása, képek összehasonlítása), mesélés (tartalom

visszaadása, saját életből vett valódi történet mesélése, történet befejezése)

- dialógusos beszéd pl. interjú, (partner-vagy kiscsoportos munkában), argumentáló beszéd: vita pro és kontra

5.4. A beszédet szimuláló, a valódi kommunikációhoz közelítő gyakorlatok (valós életből vett helyzetek imitálása, gyors, azonnali, szituációnak megfelelő válaszok, spontán érzelmi és nyelvi reakciók a nyelvórán)

- dialógusjátékok, telefonos beszélgetés
- szerepjátékok [Neuf-Münkel, Roland 1994].

6. HOGYAN VALÓSUL MEG A BESZÉDKÉSZSÉG FEJLESZTÉSE A PILOT KURZUSOKBAN?

Mint már említettük, a pilot kurzusokban azt tartjuk fontosnak, hogy diákjaink alapvető munkahelyi szituációkban helyt tudjanak állni idegen nyelven. Ezért egy olyan tankönyvre (Alltag, Beruf & Co.) esett a választásunk, amely integrálja a hétköznapi és munkahelyi idegen nyelvi kommunikációt. Az általános német nyelv és munkahelyi német nyelv nem két külön nyelvet jelent, hanem ugyanannak a nyelvnek két különböző, ugyanakkor rokon alkalmazási szándékát. Itt fokozottan érvényesül a szójáték: aki A-t mond, mondjon B-t is. (A=Alltag, B=Beruf) Ha megkérdezzük hallgatóinkat, milyen szándékkal tanulják az idegen nyelvet, akkor biztosan meg fogják említeni motivációik között a képzés, továbbképzés, munkavállalás szavakat. A hallgató így két rokon nyelvhasználati területen tehet szert idegen nyelvi jártasságra. A tankönyvi koncepció szerves egészet alkot. A négy alapkészség (beszéd, írás, olvasás, hallás) közül a hangsúly a beszéd-készség fejlesztésére esik. Itt nem szövegek és témák alapján folytatott beszélgetésekről van szó, hanem hétköznapi és munkahelyi szituációkban zajló nyelvi tevékenységekről. A hétköznapi és munkahelyi idegen nyelvi jártasság azonos, hasonló nyelvi eszközökkel érhető el.

Számolhatunk azzal, hogy a hallgató a leendő munkahelyén többet fog beszélni, mint írni, ezért a természetes, élő nyelv használatát kell elmélyíteni.

Az élő, beszélt nyelv használatának sajátosságai:

- partikulák
(pl. *denn, mal, doch, ja* – jelentésük erősen kontextus- és intonációfüggő, bevezetésük már nyelvtanulás kezdeti szakaszában ajánlott)
- állandósult beszédpanelek
(mondatok, amellyel a beszédünket elkezdjük, a beszédpartnerhez fűződő szociális viszony kialakításának stratégiái, beszédszünetek áthidalása, időnyerés megfelelő szó keresése során, pl. *übrigens, meiner Meinung nach, also*)
- ellipszisek
(kihagyásos vagy hiányos mondatok, az informális stílus fontos jegye. Ha minden esetben teljes mondatokat használ az ember, az nagyon hivatalossá, néha nehezen követhetővé teszi a nyelvi produkciót.)
- redundanciák
(a közlésben az egyértelmű megértéshez elegendő minimumon felüli, ezért fölösleges többlet, terjengős kifejezések alkalmazása egyszerűbb szavak helyett, pl. javasol - javaslatot tesz)
- ismétlések [Busch – Stenschke 2007]

6.1. A szakmai kommunikáció nyelvhasználati területei és az azokban előforduló szóbeli megnyilvánulási formák a pilot kurzusokban

- munkábaállás: bemutatkozó beszélgetés, interjú
- szolgálati út: odautazás, megérkezés, üdvözlés, elszállásolás
- az üzemben: tájékozódás az üzemben, az üzem felépítése, funkciók, munkatársak, munkarend
- munkafolyamatok, a napi rutin: tevékenységek leírása, megbízások (adása, elfogadása), kapcsolat az ügyfelekkel, irányítás, munkaeszközök összeszerelése, üzembe helyezése, működése, utasítások, iroda berendezése,

szolgálati megbeszélések, időpontok egyeztetése, elhalasztása, lemondása, vállalása, telefonbeszélgetés

- zavarok, hibák és azok megszüntetése
- munkahelyi balesetek, szakmai ártalmak/betegségek
- élet az üzemben: támogatás, áthelyezés, elbocsátás, felmondás, nyugállomány; üzemi újság, PR-munka, üzemi tanács, döntésekben való részvétel, vita, kollektív szerződés, vállalati hírek
- szociális kapcsolatok, szabadidő: szabadidős kínálat, kollégák beszélgetései

A fentiekből szakmai célokra leggyakrabban használt szóbeli megnyilvánulási formák a telefonbeszélgetés, az interjú, a vita, az üdvözlés, a bemutatkozó beszélgetés.

A *telefonbeszélgetés* a kommunikáció különleges formája, ahol hiányoznak a megértést segítő vizuális elemek. Külön figyelmet igényel a privát és szakmai telefonbeszélgetések speciális lexicája.

Az üzleti kommunikáció egy másik formája az *interjú*, melynek fő funkciója az információszerzés. Rövidebb interjúkat már a nyelvtanulás kezdeti szakaszában is alkalmazhatunk, de fel kell készíteni a diákokat interjúk lefolytatására.

A nyelvórán az interjú tovább fejleszhető más szóbeli megnyilvánulássá, hiszen a hallgatónak az interjú során a hallott információkat jegyzetelnie kell, majd ezt követően a hallottakat monológ formájában elmesélnie.

A *vita*, mint kommunikációs forma által a diákok valódi interakcióját érhetjük el. Tudniuk kell mindenekelőtt mások érveit meghallgatni, komolyan venni, és az elhangzottakra reagálni.

Az A,B&C tankönyv egyes leckéi az előzőekben felvázolt követelményeknek többé-kevésbé azonos módon igyekeznek megfelelni. A leckék felépítésében a bevezetés, gyakorlás és alkalmazás hármassága valósul meg.

6.2. A leckék felépítése

Bevezetés

A bevezető oldal legtöbbször egy kép vagy képmontázs, amelyből kibontakozik az adott lecke nyelvhasználati tevékenysége.

A kép körül vagy alatt található a nyelvi eszközök (csoportosítva vagy gyűjtőfogalmakkal megadva), amelyek már a nyelvtani jelenségekre is rámutatnak, azonban tárgyalásuk még nem ennek a résznek a feladata. A tanulók ebben a szakaszban a kínált nyelvi eszközöket és nyelvtani jelenségeket még csak próbálgatva, analogikusan változtatva alkalmazzák. Nem az ismeretlent kell keresniük, hanem az ismertre, a már meglévő tudásukra kell támaszkodniuk. Fontos, hogy ne találják szemben magukat túl sok akadállyal már az elején, ami kedvüket szegheti.

A bevezető gyakorlat kis részt foglal el, mégis nagy jelentőséggel bír, meghatározza a bevezető rész nyelvi interakcióit. A gyakorlatok legtöbbször párban vagy csoportmunkában zajlanak, a diákok jegyzetet készítenek, majd ez alapján számolnak be társaiknak. Célunk az, hogy a diák bátran nyilvánuljon meg a számára még bizonytalan terepen, és szűkös nyelvi eszköztárával minél több kommunikációra legyen képes az ismeretlent próbálgatva. Számolhatunk azzal, hogy megpróbál kérdezni, s bennünk is ott van a magyarázó reflex, de igyekszünk ellenállni ezeknek. Óvatosak vagyunk a hibák javításával, lehetőség szerint mellőzzük azt, és a nyelvtani és lexikai magyarázatokkal is várunk. A folyékony, nyelvhelyesség ebben a szakaszban még nem elvárt. Csak akkor lépünk közbe, ha a beszélgetés megreked, vagy téves irányba terelődik.

Gyakorlás

Az új szavakat, kifejezéseket a továbbiakban lépésenként gyakoroltatják be a leckék, írott vagy hallott szövegbe ágyazva, gyakorlatokban demonstrálva, paradigmákban összefoglalva, melyek kiegészítése a diák feladata, sarkallva őt arra, hogy a nyelvtani szabályszerűségeket analógia alapján ő maga következtesse ki. Táblázatok, áttekintések segítik a szavak tanulását a leckéken belül és a leckék végén is. Mint már említettük, a diák akkor tanul meg egy szót, ha tudja azt a megfelelő szöveghelyzetben alkalmazni. A könyvhöz egyedülálló módon tartozik egy szótanulást

segítő munkafüzet, amely a megtanulandó szókincset kontextusba foglalja, kiváló segítséget nyújtva a szavak megtanulásához és ismétléséhez.

A tankönyv tartalmaz egy gyakorló CD-t, melyen „Hören und Sprechen” címszó alatt irányított beszédgyakorlatok segítik a nyelv alapvető struktúráinak elsajátítását. Ezek 4 fázisból épülnek fel: inger, reakció, ellenőrző válasz (segítségével történik a fonetikai, alaki és tartalmi helyesség ellenőrzése), ismétlés, ill. a válasz korrigálása. Általában 6-8 inger-reakció algoritmus követi egymást. Menetük mesterkélte, azonos sémára lefolytatott, főként nyelvtani beállítottságú gyakorlatok, nem igényelnek kreativitást, viszont mentesül a diák attól, hogy a tartalomra összpontosítson, s így a helyességre és folyékonyásra jobban oda tud figyelni. Jellemző rájuk, hogy adott sémákat ismételtetnek, adott a tartalom, a tempó, a gyakorlat lefolytatásának időtartama és azonnal elhangzik a helyes forma, amely alapján a hallgató javíthat. A többszörös elismétlés, egyértelműség együttesen biztosítják, hogy a drill utolsó elemeit a tanuló már automatizáltan produkálja, így kialakul a helyes beállítódás, az adekvát nyelvi szokás.

Az irányított beszédgyakorlatokkal ellentétben a páros gyakorlatoknál a diák kedvére válogathat a rendelkezésre álló szó-, kifejezés-, ill. mondatgyűjteményből, személyes tartalmat közöl, maga szabja meg a tempót, maga határozza meg a gyakorlat időtartamát, javítás csak szükség esetén indokolt.

Alkalmazás

Az alkalmazás során a bevezetéshez hasonlóan nincs kérdés, nincs magyarázat. A tanár háttérbe vonul és megfigyelő, szervező szerepet tölt be, beavatkozni szükségtelen, hiszen zavaró lenne. A diák leküzdí nyelvi nehézségeit, mely gátolta őt a szóbeli megnyilvánulásokban, passzív szókincse produktívává válik. Ha jól dolgozott, magabiztosabban, folyékonyabban, komplexebb összefüggésekben uralja a célként kitűzött beszédhelyzetet. Ez a szakasz tanításunk sikerének próbaköve.

ÖSSZEGRZÉS

Az előzőekben reményeink szerint sikerült demonstrálni, hogy a modern nyelvoktatás kommunikatív, autentikus, aktív. Kihívást jelentő, motiváló feladatokra és gyakorlatokra van szükség, melyek a diákot kimozdítják a passzív szemlélő szerepéből, s aktív, kreatív nyelvhasználóvá teszik, amikor felismeri, hogy nyelveket beszélni új lehetőségeket teremt arra, hogy más kultúrákat megismerjen, személyiségét fejlessze és globalizált világunkban el tudjon igazodni. Ismereteit ezután egyénileg is fejlesztheti, akár az internet segítségével is.

A nyelvórákon olyan nyelvi eszköztár és nyelvi magabiztosság kialakítására törekszünk, amelyek alkalmazásával a hallgatók piacképesebbek lehetnek a munkaerőpiacon Magyarországon, a külföldi szakmai gyakorlati helyek betöltéséhez szükséges felvételi eljárások során, illetve az EU országokban történő munkavállaláskor.

Ezt szolgálja a gyakorlatorientáltabb nyelvoktatás, amely jobban igazodik a munkahelyi elvárásokhoz. A felvázolt tanulási-tanítási módszertől és tananyagtól motiváltabb hallgatókat, élvezetesebb és eredményesebb nyelvórai munkát és több, a nyelvet jól beszélő munkavállalót remélünk.

BIBLIOGRÁFIA

- [1] Busch, A. – Stenschke, O. (2007): *Germanistische Linguistik. Eine Einführung*. Tübingen: Gunter Narr Verlag.
- [2] Janíková, V. – Michels-McGovers, M. (2004): *Methodik und Didaktik des Unterrichts Deutsch als Fremdsprache*. Brno.
- [3] Morvai E. (2006): In kleinen Schritten zum freien Sprechen, In: *DUFU* 21/1-2.:66-76. p.
- [4] Reder A. (2011): Prinzipien zur Vermittlung der Sprachfertigkeit: das Vier-Schritte-Modell. In: *Ausgewählte Fragen der Deutschdidaktik*. Pécs: PPTÉ. BTK. http://janus.ttk.pte.hu/tamop/tananyagok/dig_jegy_nemet/1123_prinzipien_zur_vermittlung_der_sprechfertigkeit_das_vierschrittemodell.html Letöltés dátuma: 2014.10.12.

FORRÁSOK

- [5] Becker, N. – Braunert, J. (2009): *Alltag, Beruf & Co. 2, Kursbuch + Arbeitsbuch*. Ismaning: Hueber Verlag.
- [6] Becker, N. – Braunert, J. (2010): *Alltag, Beruf & Co. 3, Kursbuch + Arbeitsbuch*. Ismaning: Hueber Verlag.
- [7] Glotz-Kastanis, J. – Tippmann, D. (2007): *Sprechen - Schreiben – Mitreden*. München: Hueber Verlag.
- [8] Neuf-Münkel, G. – Roland, R. (1994): *Fertigkeit Sprechen*. München: Langenscheidt (Fernstudieneinheit-Probeversion).
- [9] Wicke, R.- E. (1995): *Kontakte knüpfen. (Fernstudieneinheit 9.)* München, Berlin: Langenscheidt.